

سَمْعُكُمْ إِلَى غَيْرِهِمْ
 ۱۳۰۷

يَجْشَنُ بِنُكُونِ لَيْسَ يَنْشَرُ لَوْ لَوْ فَنِي وَإِذْنِي هَفْتُمْ لِكْ غَيْرَتُمْ

اداره خانه و مطبعه سی :	نسخه سی ۱ غروشه	بدل اشترا :
استانبولده باب عالی جاده سنده محل مخصوصدر	Le N ^o 1. P ^{re}	برسنه لکی (بوسته اجرتيله برابر) ۵۰ غروش آلتی آبلای (بوسته اجرتيله برابر) ۳۰ غروش

انكليز «يوغراف» لرنڊن (فرانسيس غالتون) ك
 بوبابدهكى تدقيقى مدغيات سالقه موى درجه اعظامده
 كوستررسده بونرك اك مهم دخل و نفوذلى طبيعت
 و اخلاقه عالم اولدينى انكار ايديله ميوب (شهر يدان)
 ايله (شوپناور) [۱] اك والدهلى بوبابده بر مثالدر. بوعدم
 موافقت اكثر والدهلره قىزلى اراسنده موجوددر.
 از جمله مادام ده ستائل ايله ميس مارتينو نك والدهلى
 هرحاله قىزلىنه ضد ايدى.

اولادك تربيه و ترقى سنجه پدرك دخل و تأثيرى
 اولديغه دائر الده ايديلن معلومات پك منو نيتخش درجه ده
 اولوب مشاهيردن اكثرينك پدركلى كرك طبع
 و اخلاق، كرك ذكا و بضاعهجه والدهلىنه پك فائق
 و - بالفعل و يامعنى - چوققلرينك تربيه و تعليمه
 اجرا ايندكلى نفوذ پك بيوكلدر.

بو خصوصدهده گوتى مثال طوبه بيليرز. ادب
 موى الهك پدري تعليم و تربيه اوقدر محب ايمشكه
 ابتدائى ازدواجنده زوجهنى حسن خط و موسيقى نعلنه
 مجبور طومش و اوغلانى تعليم و تدريس ايچون هم
 مخصوصه صرف ايتمىدر.

شوپناورك پدري ايسه اوغلانى كوچوك كنده سياحته
 كوتورمش و بوسياحتك حكيم موى الهجه پك بيوك
 تأثيرى كورلمىدر. انكليز شعرا سندن قولى ريچ
 و آلمان ادباسندن ويلا ند، لسينغ، هرڊر و ياول ريختر
 و مؤرخيندن نيورك و ايتاليان شعرا سندن تاسونك
 پدركلى ده اوغلارينك تربيه سنجه عظيم تأثير لراجر ايتمىدر.
 قىزلك تربيه سى خصوصدهده پدركلىنك دخل و تأثيرى
 آزدكلدر. انكليز محرره لرنڊن مسترس (باربولد) ميس
 (بجوورت)، ميس (اوستى)، ميس ترس (بروينغ) و ميس ترس
 (غاسقل) و (بروتى) نك تربيه سى، اقتدار اديسى و اثر-
 ياه هوسى هپ معارف و پدركلى اثر همت و تشويقدر.
 فرانز محرره لرجه پدركلى تأثير و نفوذى پك آ
 محسوسدر. مادام ده ستائل ك پدري مشهور ماليه
 [*] مدحت افندى حضرت نرينك «شوپناورك رد حكمتى»
 عنوانلى تاليفنده موضوع بحث ايتدى حكيم.

اعلا ايدر، لكن بعضاً بر صيادك تقربندن، بر صاحبه
 دانه سنك اهانندن قورقار!

ياورورلى مسروردر: ماوى برسناك آتنده. يشيل
 بر زمينك اوستنده. آسيزن كوزلىنى آسجقدرلى
 جهنسه كيجهنك نرك ماتم آلودينه آسناك سحاب
 ملونه سنه. سوزلك آقىشه، قرك كمال احتشام ايله طلوعنه
 حيرتله باقارلر. نه پدركلى كى بر بيريجى قوش، نه
 والدهلى كى بر صاحبه دانه سى دوشونورلر؛ متصل
 اوتزلر، چيرينلر، متصل الحان معصوميندم اورورلر.
 نهايت، هيات! اوتها اورمان ايچنده كيزلن صيادى املك
 دانه اهاق بر كون بوزواللى ياورورلر قارشى ده طنين
 انداز اولور!!

محمد جلال

حِكْمِيَّاتْ

تعليم و تربيه

تراجم احوال محررلى - اهميت حسييله - مشاهيرك
 ذكاي فطريلى اظهار و تربيهلى خصوصده دخل
 و تأثيرى اولانلرى تحقيقه چاليشير؛ چونكه وسائط تربيه نك
 ذكاي فوق العاده ايله متصف اولانلرجه دخل و تأثيرى آكلا
 شيليرسه اصول تربيه حقنده بر فكر حاصل ايدلمش اولور.
 تدقيقاتك ارباب قلم و منتسبين ادبه حصرى - اصول
 تعليم و تربيه نك بوضعجه تأثيرى اك زياده اولق مناسبيله -
 لازمدر. رسم، موسيقى، سياست و فنون عسكريه
 منتسبينجه اصول تعليم و تربيه دن زياده قابليت شخصيه
 و فراستك دخل و نفوذى وارد.

اويندن والدهلرك تعليم و تربيه جه دخل عظيمى دركار
 و آلمان ادباسندن گونه نك ادبياته هوس و شطارتك تربيدى
 خصوصنده والدهنك تأثيرى بر مثال واجب التذكاردر.
 ابدان سقوت، لامارتين، قورچه بو، باقون، شيلر،
 هائنه، ماقولى، ليتون گروت و ويكتور هوگونك تعليم
 و تربيه لرجه ده والدهلى صرف مساعيدن خالى قالامىدر.
 اولادك تعليم و تربيه سى و طبائع و حسياتى اوزرينه
 والدهلرك تأثيرى نهقدر عظيم ايسه فراست فطرته لرجه
 نفوذلى اكثرينه اوقدر دون و مشاهيردن اكثرينك
 والدهلى هرڊلو استعداد و ميزندن محرومدر.

شعراسندن آلفرد دهموسه نك مكتب شاكردي
ايكن يك بيوك اثر استعداد ابراز ايتدكري محققدر .

شوراسنيده اظهار امتش اوله كم مشاهيردن بر
چوغي دانسته وميلتون كي خواجه لرني كنديلري
ايچون ناميه اشهار عدايتكمده واكزي انكلز مشاهير
خطباسندن بورق كي : « حاز اولديقم اقدار ومنريت
هپ كورديكيم تعليم و تربيه سايه سنده در . » ديكده در .

مشاهيردن بر چوغيده انساني ندرسه - ابوين
واقارب و يا خواجه لريك اهمالي سيئيله - يك خيالز،
طالغين اولقله اشهار ايتمشدر : نيوتن ايله سقوتك
طالغيناني وغولده سمث، قورلچ و بالزاق و خصوصاروسونك
خيالازلني ، درسه بدل خويلاوخيالاته طالدفلري مشهوردر .
پوپ ، وولتر ، نديسون ، باريون و شترنك مكتب
طلبه سي ايكن حشريلكاري ، مكبتدن قاجه لري وامره
عدم اطاعتلري - ذكاري قدر - مشهوردر .

حليم الطبع ، سكوتي و محب سكوت اولان مشاهيردن
قاوپر ، غولده سمث ، ده قوينسي ، شيلر ، هابنه
ولامارتين طلبه لك زماننده يك مضطرب اولش و تظليلري
اوزرينه مكبتدن آلهرق خصوصي معلمرك زير تربيه لرني
ويرلكه احتياج كوسترمشدركه بو حالي ياترحه حائلرنده
وياخود اثرلرينك برنده ايتاطريقيله حكايه ايتكمده درلر .
هابنه افعال غير قياسيه ني ضبط و تعلمده
چكديكي مشققي (رايزم بيلده) نام اثرنده يك كوزل تصوير
ايتكمده در .

خلاصه كلام ، صوكره لري مشاهير عدادينه داخل
اولان اشخاصك هان كافة كوچوكلكلكرندن بري اظهار
ذكا ايله نظر دقت جلب ايتدكري و تعليم و تربيه لرني
اعتنابلديكي و تحصيل و تعلمه جدوجهد ايتدكري ادعا ايلديه من .
مشاهيرك يك چوغي ابتدائي مكبتلرده يك تبديل
وغني طامخش ايكن - علم كلام منتسبيندن بالاي
رياضيوندن رووان هاملتون و حكمدان ويليام هاملتون كي -
آنچق مكاتب عاليده اشهاره باشلامشدر .

هله سويفت ، غولده سمث و كيون كي مكتب طلبه لكي
اشناسنده يك محمول بر درجه اقدار اظهار ايدنلري

ناظري (نكر) ك موسى اليها اوزرينه اجرا ايتديكي تأثير
ايله زوجهنك شدتي تعديل ايديشي و يتيم قالان مادامده
سدوينيك تربيه سنجه عجمهنك پدران همتلري شاين تذكار
ايسده مادام رولانك بدر ومادر تشويقندن محروم اولديني
حالده اقتدار ادبي قازانسي جالب انظار ابتصاردر .

افادات سالفه مشاهيرك تربيه سنجه پدري لري بر موقع
منازه ارقا ايتكمده ايسده بونلرك كافه سي و ياخود قسم
اعظمي تعقيب ايتدكري اصول تعليم و تربيه نك مستحسن
بولنسيه دكل ، بلكه مشاهير نسادن يك چونغك پدري
يالكر قيزينك ذكا و هوسني درك ايددرك سعني توين
وتسهيل ايتك صورتيله وظيفه پدرانسي ايفا ايتمشدر .

حتي مشاهير رجال و نساك پدري لري آراسنده بو
اوغورده يك از همت ايدنلر و چونغك تربيه سته چالشي
شويله طورسون - ذكاسني آكلايه ميانلر بيله بولنمشدر .
تعليم و تربيه نك واسطه سي اولان معلملره دور
تعلك اك مهمي بولنان مكتب زمانلرينه كچلم : بونلرك
اهميت ، تاثيرات حسنه سي آشكار اولقله برابر بو بابه
اجراي تدقيقاتكده - بالاده كيلر كي - بامشاهيرك خاطر
كذارى اولان معلوماه و ياخود يكديكيري حقنده ثبت
وروايت ايتدكاري وقوعاته اسنادي ضروريدر .

مشاهيردن بر چونغك هنوز مكتب طلبه سي ايكن
سعي و اجتهاد و تعلم خصوصنده اظهار ايتدكاري استعداد
خداداد سايه سنده انظار دقتي جلب ايتدكاري شهبسز
اولوب غلادن غاليله ، كبلر ، قويه و فلاسفن هوبس،
فانت و منتسبين علم حقوقدن گروتوس بنام و بروغام
درس لرني ضبط و تعلم ولائين ويوناني قديمدر بر چوق
ابيات و قصائد حفظي خصوصنده تفرد امتش ايشلر .
ايتاليان ادباسندن داته ادبانيجه ترقيسته سبب اولان
خواجه سي (بروتو لاتيني) به وانكليز ادباسندن ميلتون دخی
تعليم و تربيه سي و تحصيله تشويقي ساقسييله مريبي اولان
(يونغ) ه اثرلرنده عرض مآثر شكران ايتكمده در .

فرانسز ادباسندن وولتر ايله له ساژك مستعد
طلبه دن اولدفلرينه خواجه لري بولنان ژه و يتلر شهادت
ايتكمده و آلمان ادباسندن لهوباردی ايله فرانسز

مِثْقَ كِهْ

غاز لمړنۍ ناستې فصل پايليز؟ طباً مزموه نافعير؟

— مکتوب —

شهر مزموه آنجې سکر اون سته دن پری اعمال واستعمال اولغه باشلايان ومشروبات سائره نسبتله کوندن کونه رواج واعتباری ازمنقه بولسان وبخصوص کچن رمضان شریف مناسبتله — حتی حاملره وارنجه په قدر — هر پرده ساتلیدی کي حوالی تقرب ایدن موسم صیفده دها زیاده صرف واستعمال ایدیه جسی — طبیی دکل عاداتا — ضروری و مجبوری اولان «غاز لیوناته سی» نك ترکیبی و اصول اعمالیه صورت استعمالی حقیقه خلقمزدن پک چوقلر ینک مراقق بولغله یو باده پر مقاله جک نحر یو یله ارباب مطالعه نك مراقق ین دفعه ایتمی نیت ایقشدم . یوکره بادشاه علیناه وشهشاه معارف اکتشاه ولی النعمت بی مثنیٰ شوکتلو قدرتلو «بیوک سلطان عبدالحمید خان» افندیغ حضرتلر ینک زبب اورنک خلافت اولدقلمری روز فیروزدن پری ادراک واجراسیمه مباحی ودهسا نیجه یوز ینک کزله ینک اجراسنه موقتیتری جناب حقدن مستدی بولندیغیز وکچنده اون آلتیجی دفعه اولدقراق اجرا ایلدیکن ولادت همایون مسعدت مقرون شهر آییندن بالااعتبار هر پنجشنبه کونلری نشر اولغه باشلایوب شدی به قدر سکر نومروسی چیقان وفی ادبی غایت مفید معلوماتدن باحث اولان رسول غزته دن بندلرینه دخی لطفاً پر نسخه کوندرلیدی اساساً طقوز قشمن عبارت اولوب برنجی قسمی فنونه تخصیص قشمن اولدقن بقیه اساس مقصدکزه «شیوه» لسان عثمانیزک مساعد اولدینی مرتبه — آجق کجه عباره ابله افاده مرام انگندن عبارت بولندیغی کوردیکم و محرقیر دخی اوتدندن پری بومسلکی انتخاب ایش بولندیم جهته غازیوناته سنک فصل پايليدینی وطباً وجوده نافع اولوب اولدینی مبین شو مقاله کترانه نك رسول غزته درج و نشرینی آرزو ایلدم .

بز فایر قه همایونی طبیی
دوقوتور شرف الدین

کره ارض اوزرنده موجود کافه مخلوقات اوج بیوک صنفدن بریدرکه : آنلره دخی «حیوانات ، نباتات ، معدنیات» تعبیر اولنور ، و حیوانات ابله نباتات صنفدن بولنانلره «اجسام عضویه ، یعنی حیاتی» دنیلیر ؛ معدنیات صنفده کیره ایه عموماً «اجسام غیر عضویه» یاخود — اجسام جامده — دیرلرکه صنفون ثلثه نك حاوی اولدینی مخلوقاتدن بحث ایدن علمه «دخی موالید ثلثه» نامی ویرلمشدر . موالید ثلثه نك محتویاتی اولان اجسام عضویه و غیر عضویه دن هر برینک خواص ظاهره و باطنیه سندن و ترکیات داخلیه لرندن بحث ایدن دیگر بر علم مهم دها واردرکه

و میلتون . رابدن ، وردس وورث و هاینه کي حایلانلق واک سودیکی شیه اشتغال ایدنلری ده واردر .

از جمله مومی الیهمدن هاینه (بون) دارالفنوسنده شاگرد ایکن آرقداش لرله دوللو ایتمک ودرسلردن بالکر (فون شله گل) لک وبردیکی تاریخ وادبیات درس لرله اشتغال ایتمکله معروضدر . انکلیز فلاسفه سندن باقون ، هوب ولوق دخی آنجق مکاتب عالیده اراستعداد ابراز ایده بیشلردر . تحصیل واستعداد مکاتب ابتدایه دکی درجسی مکاتب عالیده دکی مرتبه سنه دلیل طو تلق پک دموغری اوله ماز . و قیله تعلیم و تربیه نك استعداد نسبتنده احراز اشتهار و اظهار اقتدار خصوصنده دخلی وارسده فراقلن ، لیونیستون ، پوپ ، بورن ، دیکنس کي الجای سن وسال ویاسافه فقر حال ابله کچوکلکده تحصیل ایدمه ین پک جوق ذوالکده صوکرده دن ابراز مآثر ذکا ایتملری ممکندر .

مشاهیرک تراجم احوالی اوزرینه مبنی اولان ملاحظات سالفندن آکلاشیلیورکه ارباب اقتدار و ذکادن برچو غنک حائر اولدینی درجه فضل وکمال — معمر ینک علوم محدوده ابله اشتغاله اجازدن عبارت اولان اصول تربیه و تعلیملری سایه سنده دکل — کندنی آرزو وهوسلرینه تبعیله معشوقه وجدان اتخاذاسته کلری شبعه علوم و فنونه توغل نیجه مسیدر ؛ چونکه برصاحب ذکا محدود شیه اشتغاله اجاز اولنورسه دماغی دوچار اولدینی قیددن مضطرب اوله رق تحصیلدن بلکه استکر ایلدر . فقط ایستدیکي شبعه علمی بولهرق آکا حصر مساعی ایتمسه مساعده ایدیلرسه فطره حائر اولدینی استعداد خداداد کندینه پک کوزل بر معل و رهبر خدمتی ایفا ایلدر . ایسته شو قاعده به عدم رعایتدرکه میلتون کي برادی مکتبندن قاجغه مجبور ایتمشدی . مع مافیه دالامیرت کي ، گوته ، کي بازالق کي ، فولریچ کي ، هاینه کي و مشاهیر نساند مادام ده ستائل ، مادام داربله ، مسترس بار بولد و مادام زور زسان کي بمضلرینک تراجم احوالندن آکلاشیلیورکه اصحاب ذکا اقارب و معینک ارشادات ودلائندن بسبتون مستغنی اولیوب اکثر احوالده آنلرک دلالت وتشویقانی پک بیوک مدار ترقی اولمقددر .

نزهت